X kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 10)**

z dnia 6 lutego 2024 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 10)

6 lutego 2024 r.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradująca pod przewodnictwem posła **Michała Krawczyka (KO)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz ustawy – Kodeks wyborczy (druk nr 75);

– propozycje tematów kontroli do planu pracy NIK na rok 2025.

W posiedzeniu udział wzięli: **Tomasz Szymański** sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, **Magdalena Pietrzak** szef Krajowego Biura Wyborczego wraz ze współpracownikiem, **Mirosław Kasprzak** dyrektor Loży Lubelskiej Business Centre Club, **Marek Wójcik** pełnomocnik ds. legislacyjnych zarządu Związku Miast Polskich wraz ze współpracownikiem, **Adam Ciszkowski** prezes zarządu Związku Samorządów Polskich wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Mateusz Daszewski**, **Sławomir Jakubczak** i **Agnieszka Jasińska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Michał Gajewski**, **Karina Parśniak** i **Przemysław Sadłoń** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dzień dobry. Witam państwa serdecznie.

Otwieram posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum.

Witam państwa posłów. Witam zaproszonych gości. Witam przedstawicieli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na czele z panem ministrem Tomaszem Szymańskim. Witam przedstawicieli organizacji samorządowych. Witam przedstawicielkę Państwowej Komisji Wyborczej, panią Magdalenę Pietrzak. Witam pana Mirosława Kasprzaka, przedstawiciela Business Centre Club.

Szanowni państwo, otrzymaliście państwo porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia. Obejmuje on rozpatrzenie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz ustawy – Kodeks wyborczy (druk nr 75). Proponuję także rozszerzenie porządku dziennego o punkt: rozpatrzenie propozycji tematów kontroli do planu pracy NIK na rok 2025.

Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, przyjmiemy taki porządek obrad. Sprzeciwu nie słyszę.

Przechodzimy więc do realizacji porządku. Sejm na 4. posiedzeniu w dniu 25 listopada 2024 r. skierował projekt ustawy z druku nr 75 do rozpatrzenia w naszej Komisji.

Czy przedstawiciel wnioskodawców pan poseł Bartosz Romowicz chciałby zabrać głos przed przystąpieniem do szczegółowego rozpatrzenia projektu?

Poseł Bartosz Romowicz (Polska2050-TD):

Tak. Dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, panie ministrze, pomiędzy złożeniem projektu do laski marszałkowskiej a pierwszym czytaniem do druku wpłynęły opinie, które znajdują się na naszym portalu sejmowym. Mamy opinię Biura Analiz Sejmowych, także uwagi sejmowych legislatorów. Mamy również opinię Sądu Najwyższego i prokuratora generalnego. Natomiast w trakcie pierwszego czytania zgłoszono w trakcie dyskusji wiele różnych propozycji, które należałoby też rozważyć. Oczywiście projekt, szanowni państwo, Wysoka Komisjo, ma być projektem

zgody samorządowej – tak to nazwijmy. Chcielibyśmy, żeby projekt był przeprowadzony w jak największej zgodzie wszystkich sił politycznych, wszystkich organizacji reprezentujących samorządy, ale także ministerstwa i instytucji państwowych, więc chcielibyśmy tak długo nad nim pracować, aż będzie konsensus w pracach Komisji.

Jestem przekonany, że wspólnie z państwem uda się to wszystko zrealizować. Jesteśmy otwarci na propozycje i poprawki. Prosilibyśmy składać te, które jeszcze nie zostały złożone, i będziemy o poszczególnych poprawkach po prostu dyskutować. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję bardzo.

Zgłasza się pan poseł Jacek Karnowski. Bardzo proszę.

Poseł Jacek Karnowski (KO):

Szanowni państwo, panie przewodniczący, panie ministrze, szanowne panie, panowie posłowie i goście, proszę państwa, to jest bardzo cenna inicjatywa. Wiemy wszyscy, że w 17 przypadkach, które się zdarzyły w tej kadencji, nasze gminy, miasta wyhamowały w momencie naszego wyboru do parlamentu, bo najpierw czekaliśmy na komisarzy, potem na zmianę komisarzy itd. Muszę powiedzieć, że swojego miasta też bardzo żałowałem, że po prostu była taka trochę strata, jak w czasie pandemii, kiedy przechodziliśmy na zdalne i trzeba było wrócić do pracy, bo te wszystkie procesy decyzyjne wyhamowały.

Dlatego bardzo dziękuję, tobie Bartku i całej grupie, za to, że jest złożony ten projekt ustawy, bo on jest dla nas bardzo ważny w przyszłości. Mamy, przypominam, zbliżające się wybory europejskie, a potem czas szybko biegnie, będą i prezydenckie, któryś z prezydentów może zostać na przykład prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej itd. Wobec tego też w imieniu Związku Miast Polskich – będę prosił lobbystę pana Marka Wójcika o przedstawienie tych propozycji – chcielibyśmy złożyć pewną modyfikację projektu, idącą troszkę dalej, która nie tylko daje możliwość, żeby wójt, burmistrz czy prezydent sprawował mandat do czasu zaprzysiężenia w Sejmie. Na przykład wojewoda może, a my nie możemy, inni mogą, my nie możemy, nie mogliśmy. Już pomijam, że przez miesiąc nie wiedzieliśmy, czy mamy ubezpieczenie zdrowotne, czy nie, ale to już jest najmniej ważne. Natomiast propozycja mówi o pewnym automatyzmie do powołania pierwszego zastępcy, czyli w celu kontynuowania polityki miasta. Jest to także ważne na przykład chociażby w momencie przyjmowania dotacji, subwencji itd. Ponieważ ten zakres proponowanych zmian przez Związek Miast Polski – za co dziękuję panu dyrektorowi Markowi Wójcikowi i ekipie ZMP – jest tak daleko idący, to chyba trzeba będzie powołać podkomisję. Oczywiście jestem za tym, żeby jak najszybciej ona działała i była podkomisją dość sprawną, bo dobrze byłoby, żebyśmy – jak mówiłeś przed chwilą – projekt w zgodzie powołali, żeby jednak był takim ważnym sygnałem przed wyborami samorządowym także dla wszystkich samorządowców.

Dlatego będę postulował, jeżeli się państwo zgodzicie, o powołanie podkomisji, żebyśmy bardzo szybko wszystkie uwagi zebrali razem i rzeczywiście taki projekt prosamorządowy, polegający na tym właśnie, że sytuacja wójta, burmistrza czy prezydenta nie jest gorsza, jak idzie do parlamentu, od tego, co idzie do więzienia, marszałka, bo tego, co idzie do więzienia, pierwszy zastępca… obejmuje obowiązki, a ten, co idzie do parlamentu, to nie wie, co się z jego gminą stanie… Wobec tego myślę, że powinniśmy jednak jako parlamentarzyści nie być gorzej traktowani niż ci, którzy coś tam rozrabiają. Dlatego będę wnioskował o powołanie podkomisji, panie przewodniczący, o szybką pracę, także z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, z legislaturą rządu, bo ten zakres zmian jest dość poważny. Z takiej małej propozycji zrobiła się duża naprawdę sprawa i myślę, że warto to jak najszybciej rozpatrzyć.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję. Rozumiem, że to jest wniosek formalny o powołanie podkomisji. Dziękuję.

Pan poseł Paweł Szefernaker, bardzo proszę.

Poseł Paweł Szefernaker (PiS):

Dziękuję bardzo. Podczas pierwszego czytania w parlamencie, reprezentując klub Prawa i Sprawiedliwości, oczywiście powiedziałem, że jesteśmy otwarci na to, zadeklarowałem

w imieniu Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość otwarcie na te rozwiązania, które zostały przedstawione.

Chciałbym ponownie zwrócić uwagę na to, że w naszym przekonaniu kwestią, która jest tutaj niedookreślona i która wymaga tego, aby dopracować ją na poziomie Komisji i chcielibyśmy… Uzależniamy także poparcie tej ustawy – a uważam, że powinna być poparta jednogłośnie – od wyjaśnienia tej kwestii, także w ramach prac Komisji. Czyli podtrzymuję to, że w związku z wyborem na nowy urząd osoby pełniące dotychczasową funkcję wójta, burmistrza, prezydenta w momencie wyboru powinny automatycznie utracić funkcję, którą do tej pory pełnią.

Oczywiście zgadzam się z tym, że nie powinno być pustki legislacyjnej, że powinny tracić to na przykład w dniu pierwszego posiedzenia Sejmu po wyborze, ale że to powinno być na tyle jednoznacznie opisane i powinno być to z mocy prawa, a nie powinno być ze względu na wybór danej osoby, czy ona przyjmuje mandat, czy nie. Chciałbym jasno powiedzieć, że z mocy prawa osoba – bez względu na to, czy złoży ślubowanie, czy nie złoży – powinna tracić mandat. Rozumiem, że możemy to doprecyzować podczas prac Komisji.

Ze zdumieniem przyjmuję wniosek o to, aby powstała podkomisja, bo nasza ustawa ma jedynie dwa artykuły, więc byłem przekonany, że jesteśmy w stanie dzisiaj ją dopracować, a dla dużo obszerniejszych aktów prawnych nie było potrzeby powoływania podkomisji. Aczkolwiek, tak jak powiedziałem, jako Prawo i Sprawiedliwość będziemy tutaj bardzo mocno stawiać tę sprawę, żeby z jednej strony pewną lukę prawną, pewną lukę związaną z wyborem móc tutaj uzupełnić, żeby to było prosamorządowo, a jednocześnie, żeby osoba, która zostanie wybrana nie miała możliwości rezygnacji z mandatu, czy go obejmie, czy nie obejmie, tylko żeby automatycznie mandat dotychczasowy pełnionej funkcji wygasał. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję.

Szanowni państwo, padł wniosek o powołanie podkomisji. Ten wniosek teraz przegłosujemy. Moja propozycja jest taka, żeby podkomisja liczyła 7 członków. Jeśli nie będzie sprzeciwu, to przyjmiemy siedmioosobowy skład podkomisji. Bardzo proszę teraz o zgłaszanie kandydatur do podkomisji.

Poseł Jacek Karnowski (KO):

Proponuję pana Bartosza Romowicza i proponuję też, żeby to jakoś klubowo było rozwiązane, żebyśmy się podzielili klubowo. Tak więc proponuję Bartosza Romowicza jako inicjatora tej ustawy.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję.

Bardzo proszę, panie pośle. Proszę włączyć mikrofon.

Poseł Wiesław Różyński (PSL-TD):

Chciałbym zgłosić posła Michała Pyrzyka. To doświadczony samorządowiec i chciałbym, żeby pracował w podkomisji.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Tomasz Trela (Lewica):

Dziękuję. Chciałbym zgłosić pana posła Łukasza Litewkę.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo proszę.

Poseł Jacek Karnowski (KO):

Chciałbym zgłosić pana wójta Marka Chmielewskiego, żeby też był członkiem podkomisji.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Proszę bardzo.

Poseł Elżbieta Anna Polak (KO):

Proponuję również pana Jacka Karnowskiego do podkomisji.

Poseł Paweł Szefernaker (PiS):

Proponuję panią poseł Małgorzatę Golińską.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Proszę bardzo.

Poseł Artur Chojecki (PiS):

Proponuję pana posła Pawła Szefernakera.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Czy są jeszcze zgłoszenia? Mamy zgłoszonych 7 kandydatur.

Czy pan poseł Bartosz Romowicz wyraża zgodę na kandydowanie?

Poseł Bartosz Romowicz (Polska2050-TD):

Tak. Wyrażam.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Czy pan poseł Michał Pyrzyk wyraża zgodę?

Poseł Michał Pyrzyk (PSL-TD):

Tak. Wyrażam zgodę.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Czy pan poseł Łukasz Litewka wyraża zgodę?

Poseł Łukasz Litewka (Lewica):

Tak.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Czy pan poseł Marek Chmielewski wyraża zgodę na kandydowanie?

Poseł Marek Jan Chmielewski (KO):

Tak.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Czy pani posłanka Małgorzata Golińska wyraża zgodę na kandydowanie?

Poseł Małgorzata Golińska (PiS):

Tak, panie przewodniczący, choć chciałabym zwrócić uwagę, że przyjechaliśmy tutaj specjalnie, żeby procedować projekt, a dowiadujemy się jedynie, że będziemy się jeszcze raz zbierać na podkomisji, żeby dyskutować o dwóch artykułach. Jesteście państwo niesamowici.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Czy pan poseł Paweł Szefernaker wyraża zgodę na kandydowanie?

Poseł Paweł Szefernaker (PiS):

Tak. Wyrażam zgodę.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję.

Poddam więc te kandydatury pod głosowanie. Rozstrzygniemy w jednym głosowaniu skład Komisji.

Bardzo proszę. Kto z państwa jest za powołaniem podkomisji w przedstawionym składzie? Kto z państwa jest za? Kto z państwa jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu?

Bardzo proszę o podanie wyników. Głosowało 23 posłów. Za – 21, nikt nie był przeciw, wstrzymały się 2 osoby. Informuję państwa, że powołaliśmy podkomisję w celu rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz ustawy – Kodeks wyborczy, druk nr 75.

Proponuję, aby pierwsze posiedzenie podkomisji odbyło się jutro o godz. 15.00.

Poseł Jacek Karnowski (KO):

Teraz, już.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dzisiaj bezpośrednio po posiedzeniu Komisji – jest taka propozycja. Jeśli będzie taka możliwość techniczna, to tak, bo wiem, że może być jakiś problem techniczny, jeśli nie, to jutro o 15.00, ale mam nadzieję, że może już bezpośrednio po naszym posiedzeniu Komisji uda nam się pierwsze posiedzenie podkomisji odbyć.

Przechodzimy, proszę państwa, do pkt 2. Jest to rozpatrzenie propozycji tematów kontroli do planu pracy NIK na rok 2025. Informuję państwa, że wpłynęły dwie propozycje tematów kontroli. Pismem z dnia 24 stycznia marszałek Sejmu zwrócił się do Komisji o przekazanie propozycji tematów kontroli w terminie do 9 lutego do Komisji do Spraw Kontroli Państwowej, która wraz z opinią przedłoży je Prezydium Sejmu. Wpłynęły dwie propozycje tematów kontroli. Zgłosiła je pani posłanka Józefa Szczurek-Żelazko. Pierwszy temat to kontrola realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego zadań w zakresie nadzoru właścicielskiego nad podmiotami leczniczymi, dla których są organami założycielskimi, zadań wynikających z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o samorządzie powiatowym oraz art. 121 ust. 4 ustawy o działalności leczniczej, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarowania celowości wydatków i gospodarności.

Druga propozycja kontroli – kontrola realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.

Czy w tym punkcie ktoś z państwa jeszcze chce zabrać głos bądź zgłosić… Bardzo proszę, pan poseł Jacek Karnowski.

Poseł Jacek Karnowski (KO):

Szanowni państwo, dzisiaj w „Gazecie Prawnej" przeczytałem, nie wiem, czy to ma być… zakłada się, że będzie kontrola NIK na temat finansów samorządu terytorialnego. Jeżeli jeszcze można zgłosić, to zgłosiłbym taki temat – za chwilę jeszcze napiszę oczywiście – kontrola ubytków finansów samorządowych z powodu Polskiego Ładu.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Dziękuję.

Czy ktoś z państwa jeszcze chce zabrać głos w tej sprawie?

Mamy w takim razie, proszę państwa, trzy propozycje. Szanowni państwo, poddam teraz pod głosowanie trzy propozycje. Pierwsza propozycja kontroli zgłoszona przez panią posłankę Józefę Szczurek-Żelazko – w skrócie przypomnę – kontrola realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego zadań w zakresie nadzoru właścicielskiego nad podmiotami leczniczymi, dla których są organami założycielskimi. Druga propozycja – kontrola realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego zadań z zakresu profilaktyki uzależnień. Trzecia propozycja – kontrola ubytków finansów samorządowych z powodu Polskiego Ładu.

Poseł Jarosław Wiesław Wieczorek (PiS):

Głosowanie łączne czy oddzielne?

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Proponuję głosowanie łączne, chyba że będzie wniosek przeciwny.

Poseł Jarosław Wiesław Wieczorek (PiS):

To prośba o głosowanie oddzielne.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Oddzielne. Bardzo proszę. Głosujemy więc pierwszą propozycję kontroli realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego zadań w zakresie nadzoru właścicielskiego nad podmiotami leczniczymi, dla których są organami założycielskimi. Bardzo proszę. Kto z państwa jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Bardzo dziękuję.

Głosowało 23 posłów. Za – 15, przeciw – 5, wstrzymały się 3 osoby.

Drugi wniosek – kontrola realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego zadań z zakresu profilaktyki uzależnień. Bardzo proszę. Kto z państwa jest za? Kto z państwa jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu?

Głosowało 23 posłów. Za – 16, przeciw – 7, nikt się nie wstrzymał.

Trzecia propozycja – kontrola ubytków finansów samorządowych z powodu Polskiego Ładu. Bardzo proszę. Kto z państwa jest za? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję.

Głosowało 23 posłów. Za – 15, przeciw – 2, wstrzymało się 6 osób.

Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja postanowiła zgłosić wyżej wymienione propozycje tematów do planu pracy NIK na rok 2025. Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam przyjęcie propozycji tematów kontroli NIK.

Szanowni państwo, na tym wyczerpaliśmy… Jeszcze poinformuję państwa, że Prezydium Sejmu wyraziło zgodę na powołanie trzech podkomisji stałych: finansów i ustroju samorządu terytorialnego; polityki regionalnej i wydatkowania środków Unii Europejskiej oraz gospodarki i infrastruktury komunalnej.

Przynależność do podkomisji nie jest obowiązkowa. Informuję również, że powołanie podkomisji nastąpi na jednym z najbliższych posiedzeń. Deklaracje do składu poszczególnych podkomisji proszę zgłaszać do sekretariatu Komisji mailowo… niekoniecznie mailowo, może być też telefonicznie.

Stwierdzam, że na tym wyczerpaliśmy…

Poseł Bartosz Romowicz (Polska2050-TD):

Panie przewodniczący, mam pytanie.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Bardzo proszę.

Poseł Bartosz Romowicz (Polska2050-TD):

Czy udało się ustalić, czy mamy techniczne możliwości? Mamy, tak?

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

Mamy techniczną możliwość, więc bezpośrednio po tym posiedzeniu Komisji zwołuję posiedzenie podkomisji w sprawie druku nr 75.

Bardzo proszę, pan poseł Paweł Szefernaker.

Poseł Paweł Szefernaker (PiS):

Prosiłbym, żeby zaproszonych gości, którzy przyszli na posiedzenie Komisji w celu omówienia tej propozycji ustawowej, zaprosić również na posiedzenie podkomisji.

Przewodniczący poseł Michał Krawczyk (KO):

To jest oczywista sprawa.

W związku z tym, że wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia, zamykam posiedzenie Komisji. Bardzo państwu dziękuję. Informuję, że protokół z posiedzenia z załączonym pełnym zapisem jego przebiegu będzie do wglądu w sekretariacie Komisji. Dziękuję bardzo.